

قاره آمریکا و قاره اقیانوسیه

فصل ۱۲

از گذشته‌های بسیار دور، سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا، محل زندگی انسان‌ها بوده‌اند. تا قبل از ورود به سرزمین‌های نو، برخی تصور می‌کردند که دنیا فقط به این سه قاره، محدود می‌شود. وقتی اروپاییان به این قاره‌ها پا گذاردند، انبوهی از مهاجران اروپایی به این سرزمین‌ها روانه شدند و با چپاول منابع طبیعی این سرزمین‌ها، کشورها و شهرهای بزرگ و پرجمعیتی را به وجود آوردند. هرچند پیش از آمدن تازه‌واردان مهاجر به این قاره، تعداد زیادی از بومیان در این مناطق زندگی می‌کردند و این قاره شاهد به وجود آمدن برخی تمدن‌های کهن، در خود بوده است.

در این فصل شما با ویژگی‌های طبیعی و انسانی قاره‌های آمریکا، استرالیا و اقیانوسیه آشنا می‌شوید.

● شما با آموختن این فصل و انجام فعالیت‌های آن، پی می‌برید:

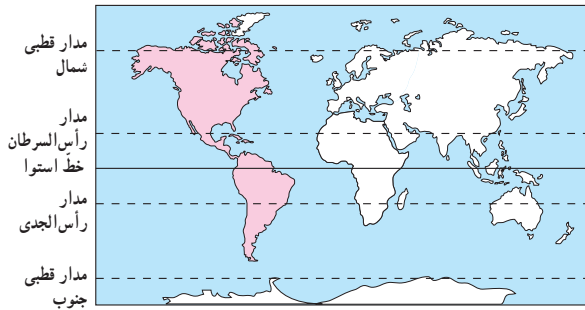
- ۱- ویژگی‌های طبیعی قاره‌های آمریکا، استرالیا و اقیانوسیه کدام‌اند؟
- ۲- چه شباهت‌هایی میان محیط طبیعی آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی وجود دارد؟
- ۳- اقتصاد و فرهنگ آمریکای شمالی و آمریکای جنوبی چه تفاوت‌هایی با هم دارد؟ چرا؟
- ۴- ویژگی‌های انسانی و اقتصادی استرالیا و نیوزیلند، کدام‌اند؟

قاره آمریکا

موقعیت جغرافیایی قاره آمریکا را بنویسید

ویژگی های طبیعی

موقعیت و وسعت

قاره آمریکا، قاره وسیعی است که از قطب شمال تا نزدیکی قطب جنوب کشیده شده است و در واقع به دو قاره کوچک تر، تقسیم می شود: «آمریکای شمالی» و «آمریکای جنوبی». این دو خشکی بزرگ به وسیله خشکی باریکی که «آمریکای مرکزی» نامیده می شود، به یکدیگر متصل اند.

آمریکای مرکزی به چه جایی می گویند

وسعت آمریکا در زمان استقلال، تنها به چند ایالت شرقی محدود بود. از آن به بعد، به روش های مختلف به تدریج ایالت های آمریکا افزایش یافت. به عنوان مثال، تمام یا بخشی از ایالت های تگزاس، نیومکزیکو، یوتا، نوادا، آریزونا، کالیفرنیا و کلرادو متعلق به مکزیک بود که در اواسط قرن ۱۹، آمریکا آنها را با جنگ به قلمروی خود افزود.

○ کوه های آند

* تا قبل از ساختن کانال پاناما، کشتی ها برای عبور از اقیانوس اطلس به اقیانوس آرام، مجبور بودند آمریکای جنوبی را دور بزنند. اما بعدها با حفر این کانال، دو اقیانوس به هم مرتبط شدند.

کانال پاناما چه اهمیتی دارد

ناهمواری ها

به نقشه توجه کنید. به طور کلی سه نوع ناهمواری در قاره آمریکا مشاهده می شود. این ناهمواری ها به صورت مشابه، هم در آمریکای شمالی و هم در آمریکای جنوبی وجود دارند.

○ بیابان آتاکاما

الف) چین خوردگی های جوان و مرتفع: در آمریکای شمالی، رشته کوه های راکی (روشوز) و در آمریکای جنوبی، رشته کوه های آند، چین خوردگی های جوان آمریکا را تشکیل می دهند.

○ جنگل های آمازون

این دو رشته کوه در کدام سمت قاره آمریکا و در امتداد کناره های کدام اقیانوس کشیده شده اند؟ در این مناطق به دلیل ناآرام بودن پوسته زمین، آتشفشان ها و زمین لرزه های فراوانی رخ می دهد. آمریکای مرکزی و جزایر آنتیل نیز سرزمین آتشفشان ها و زمین لرزه ها است.

چین خوردگی های جوان آمریکا را مشخص کنید

سرزمین های آتشفشانی آمریکا را نام برده و دلیل آن را بنویسید

کوههای کم ارتفاع آمریکا را نام ببرید

ب) کوههای کم ارتفاع قدیمی : در شرق آمریکای شمالی، توده کوهستانی قدیمی «آپالاش» و در شرق آمریکای جنوبی، توده قدیمی «برزیل» قرار دارند. این تودهها ناهمواریهای پیر و فرسایش یافته اند.

ج) سرزمینهای پست و جلگه‌ای : در آمریکای شمالی، جلگه پهناوری از آبرفت‌های رود «می‌سی‌سی‌پی» به وجود آمده است. در آمریکای جنوبی نیز جلگه‌های «آمازون» و «پاراانا» از آبرفت‌های این دو رود تشکیل شده است.

سرزمین های پست و جلگه ای امریکا را بنویسید

چرا در امریکا انواع آب و هوای مختلفی است

آب و هوا

همان‌طور که در نقشه می‌بینید، قاره آمریکا از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده است. به همین سبب انواع آب و هوا و پوشش گیاهی در این قاره به چشم می‌خورد: **چه جاهایی از امریکا آب و هوای سرد وجود دارد**

* نواحی نزدیک به قطب شمال در آمریکای شمالی و نواحی نزدیک به قطب جنوب در آمریکای جنوبی، آب و هوای قطبی و سرد دارند. بخش اعظم کشور کانادا در آب و هوای سرد قرار گرفته است.

* در سواحل قاره آمریکا به دلیل مجاورت با دو اقیانوس، آب و هوای معتدل اقیانوسی، حکمفرما است.

* نواحی نزدیک به مدار استوا در آمریکای مرکزی و جنوبی، آب و هوای گرم و مرطوب دارند. به همین سبب جنگل‌های انبوه آمازون در این ناحیه به وجود آمده است.

در چه جاهایی از امریکا آب و هوای اقیانوسی دارد

در چه جاهایی از امریکا آب و هوای گرم مداری دارد

رود می سی سی پی آمریکا چه اهمیتی برای این کشور دارد

* در آمریکای شمالی، بیابان «نوادا» و در آمریکای جنوبی بیابان «آتاگاما» مانند سایر بیابان های جهان آب و هوای گرم و بسیار

خشک دارند. این بیابان ها را روی نقشه نشان دهید. کدام مدارها از این بیابان ها عبور می کنند؟

رودها

* در آمریکای شمالی، رود می سی سی پی که از رودهای طولانی جهان است، از چند ایالت کشور ایالات متحده آمریکا عبور می کند.

این رود به کدام خلیج می ریزد؟ رود می سی سی پی، نقش مهمی در حمل و نقل کالا و منابع و تجارت از طریق کشتیرانی داشته است.

* در آمریکای جنوبی، رود آمازون از میان جنگل های استوایی عبور می کند. آمازون پرآب ترین رود دنیا است و آب آن از مجموع

آب ده رودخانه پر آب جهان بیشتر است. در این رود، ماهی های آب شیرین، مارهای آبی و گربه ماهی های غول پیکر، زندگی می کنند.

رود آمازون در آمریکای جنوبی چه اهمیتی دارد

○ رود آمازون، آمریکای جنوبی

○ رود می سی سی پی، ایالات متحده آمریکا

فعالیت

- ۱- نقشه کاربرگه (۱۷) قاره آمریکا را در کلاس انجام دهید.
- ۲- کدام بخش از آب و هوا و پوشش گیاهی قاره آمریکا عیناً مانند افریقا است؟ چرا؟
- ۳- رود آمازون به کدام اقیانوس می ریزد؟ با استفاده از اطلس بگویند این رود در کدام کشور آمریکای جنوبی جریان دارد؟

ویژگی های انسانی و اقتصادی

قاره آمریکا

دسترسی به شبه قاره هند و تصرف ثروت آن کشور، از آرزوهای قدیمی و بزرگ دولت های اروپایی بود. در اواخر قرن ۱۵، پادشاه اسپانیا تصمیم گرفت که برای ایجاد یک مسیر جدید تجاری و انحصاری به اقیانوس هند، یک دریانورد و تاجر به نام کریستف کلمب را راهی آنجا کند. او برای اینکه مسیر کوتاه تری را بییابد، به سمت غرب حرکت کرد تا با دور زدن زمین، به هند برسد. در این مسیر، کلمب به سرزمینی که بعدها آمریکا نامیده شد، پاگذازد و چون فکر می کرد که به هند رسیده، ساکنان بومی آنجا را هندی نامید.

کلمب بعد از ورود، میزبانان سرخپوست خود را که فاقد اسلحه بودند، به بردگی گرفت و اموال آنان را غارت کرد و این، آغازی بود بر ماجرای اسارت، قتل عام، تبعید و چپاول سرخپوستان آمریکا.

زمین های تازه تصرف شده حاصلخیز و معدن های سرشار این قاره، گنجینه ای بود که اروپاییان بعد از کشتار بومیان به چنگ آوردند. آنها برای بهره برداری از منابع جدید، برده های جوان افریقایی را به این سرزمین آوردند. منابع فراوان و نیروی کار بدون هزینه، سبب شد ثروت هنگفتی به جیب اروپاییان سرازیر شود.

جمعیت امریکا به چه صورتی است و در چه جاهایی زندگی می کنند

جمعیت

قاره آمریکا، از زمان های بسیار دور و خیلی قبل از آنکه مهاجران سفیدپوست اروپایی وارد آنجا شوند، بستر شکل گیری برخی تمدن های بزرگ در خود بوده است.

اکنون حدود ۱۵٪ جمعیت جهان در قاره آمریکا زندگی می کنند. این جمعیت بیشتر در جلگه های حاصلخیز مثل می سی سی پی و بنادر و شهرهای ساحلی نزدیک به اقیانوس متراکم شده اند.

نژاد و زبان سرخ پوست به چه کسانی می گفتند

مردم قاره آمریکا از نژادها و تیره های گوناگون تشکیل شده اند. مهم ترین آنها عبارتند از: بومیان: به بومیان قاره آمریکا، سرخ پوست* گفته می شود. تاریخ آمریکا حکایت از سال ها

کشتار و رفتار خشونت آمیز و غیر انسانی با سرخ پوستان دارد و امروزه جمعیت بسیار کمی از آنان باقی مانده اند که در این قاره، زندگی می کنند.

سیاه پوستان: سیاه پوستان آمریکایی در واقع فرزندان و نوادگان بردگان افریقایی اند که در دوران استعمار توسط

اروپاییان به اجبار و برای کار در مزارع کشاورزی و معادن، دزدیده شده و به این قاره آورده شدند.

سیاه پوستان اگرچه سال ها با مبارزه علیه سیاست های تبعیض نژادی در آمریکا، تا حدودی موفق شدند حقوقی برابر با

سفیدپوستان به دست بیاورند و قوانین ظالمانه را تغییر دهند، اما همچنان تبعیض نژادی یکی از مشکلات اساسی در آمریکاست.

مهم

○ جدا کردن مکان ها و خدمات عمومی بین سفیدپوستان و رنگین پوستان تا چند دهه پیش

سفید پوستان چگونه و در چه زمانی وارد امریکا شدند

سفیدپوستان: سفیدپوستان اروپایی پس از تصرف قاره آمریکا، طی سال های طولانی مهاجرت های گسترده ای از

اروپا به این قاره داشتند و اکثریت جمعیت سفیدپوست این منطقه را شکل دادند.

دورگه ها: قاره آمریکا همواره قاره ای مهاجرپذیر بوده است. بنابراین عده زیادی از مردم این قاره، دورگه اند و از

اختلاط نژادها و ملیت های گوناگون به وجود آمده اند.

دورگه ها چه کسانی هستند

○ چهره یک کودک سرخ پوست

○ چهره کودک سفیدپوست و سیاه پوست آمریکای شمالی

○ چهره یک زن دورگه، آمریکای لاتین

امریکای مرکزی و جنوبی با چه زبانی صحبت می کنند

* زبان غالب مردم در آمریکای شمالی انگلیسی است (مانند دو کشور کانادا و ایالات متحده آمریکا) و به سبب مهاجرت

انگلیسی ها به این بخش، فرهنگ آنگلو ساکسون* غلبه دارد.

* در آمریکای مرکزی و جنوبی به سبب مهاجرت اسپانیایی ها و پرتغالی ها، زبان های اسپانیولی و پرتغالی غلبه دارد و

چون ریشه این دو زبان لاتین است به آمریکای مرکزی و جنوبی، آمریکای لاتین هم گفته می شود.

وَنکُور، کانادا

بوئنوس آیرس، آرژانتین

دین مردم امریکا چیست

دین

اکثر مردم قاره آمریکا پیرو دین مسیح **العیلیه** هستند. در آمریکای

شمالی، مذهب پروتستان و در آمریکای لاتین، مذهب کاتولیک رواج

بیشتری دارد. مسلمانان نیز در قاره آمریکا، جمعیت قابل ملاحظه ای

را تشکیل می دهند و در ایالات متحده آمریکا مساجد مهمی وجود

دارد.

مرکز اسلامی دیترویت، مسجد شیعیان در ایالت میشیگان ایالات متحده آمریکا

اقتصاد قاره آمریکا

کشور های پیشرفته صنعتی امریکا شمالی را نام ببرید: امریکا و کانادا

اقتصاد آمریکای شمالی با آمریکای جنوبی و مرکزی، تفاوت های زیادی دارد :

اقتصاد آمریکای شمالی : کشورهای ایالات متحده آمریکا و کانادا در آمریکای شمالی از نظر اقتصادی جزء

کشورهای پیشرفته صنعتی جهان محسوب می شوند. همان طور که پیش تر خواندید، این دو کشور جزء کشورهای گروه هشت

هستند. با این حال طبق آمار خود آنها، آمریکا یکی از بزرگ ترین بدهکاران جهانی است و بیش از ۴۰ میلیون گرسنه دارد.

* کشاورزی ایالات متحده آمریکا، کشاورزی صنعتی و تجاری است.

این کشور بزرگ ترین تولیدکننده و صادرکننده گندم و ذرت در جهان و دارای دامداری های پیشرفته ای است که به

تولید انواع گوشت و لبنیات می پردازد.

خوانده شود

دو کشور از قاره امریکا که جزناز گروه هشت هستند نام ببرید؟ امریکا و کانادا

مهمترین تولیدات آمریکا و کانادا چیست؟

* کشورهای ایالات متحده آمریکا و کانادا از تولیدکنندگان و صادرکنندگان تجهیزات صنعتی و ماشین‌آلات، خودرو، صنایع غذایی، مواد شیمیایی و کالاهای الکترونیکی هستند.

○ یک ناحیه صنعتی، ایالات متحده آمریکا

○ برداشت ماشینی (مکانیزه) گندم، ایالات متحده آمریکا

مهمترین عللی که باعث پیشرفت آمریکا شد چه بودند

اگرچه در سال‌های اخیر، از «قدرت نرم»* و اقتصاد آمریکا کاسته شده است، اما به طور کلی، مهم‌ترین عللی که می‌توان برای پیشرفت و توسعه آمریکای شمالی و تبدیل آن به یک قدرت بزرگ اقتصادی برشمرد، عبارت‌اند از:

۱- اروپاییان مهاجر که به این سرزمین وارد شدند با خود دانش‌ها و مهارت‌ها و سرمایه‌هایی را به همراه آوردند و توانستند از منابع طبیعی و سرزمین‌های نو، به خوبی استفاده و پیشرفت کنند.

۲- آمریکای شمالی، معادن زیرزمینی و منابع طبیعی فراوان، زمین‌های وسیع قابل کشت، رودهای پرآب و آب و هوای مناسب برای فعالیت‌های اقتصادی داشته است.

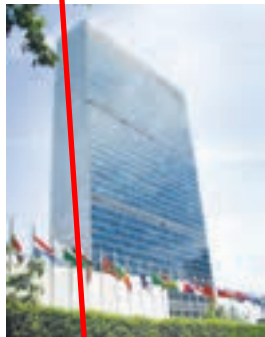
۳- در جنگ جهانی دوم، اغلب کشورهای اروپایی ویران شدند اما ایالات متحده آمریکا از جنگ دور بود و چندان آسیب ندید و توانست از رقیبان خود جلو بیفتد.

۴- پس از جنگ جهانی دوم، ایالات متحده آمریکا بر قدرت‌های اروپایی پیشی گرفت و جانشین آنها در تسلط و غارت منابع کشورهای شد که قبلاً مستعمره اروپا بودند.

۵- آمریکا و کانادا طی سال‌های طولانی نیروهای متخصص و دانشمندان سایر کشورها را به کشور خود برای تحصیل و کار جذب کردند و از این راه توانستند به پیشرفت اقتصاد و صنعت خود کمک کنند. این امر باعث شده تا آن کشورها از وجود متخصصان و دانشمندان خود، محروم شوند و از نظر اقتصادی عقب بیفتند.

رشد شهرها: در ایالات متحده آمریکا و کانادا به دلیل رونق تجارت داخلی و جهانی، شهرهای بزرگی رشد کرده‌اند. نیویورک پرجمعیت‌ترین شهر ایالات متحده آمریکا است. مردم بیشتر شهرهای آمریکا، با مشکلات بسیاری مانند حاشیه‌نشینی و هزینه‌های بالای بهداشت، درمان و مسکن، مواجه هستند.

مهمترین شهر آمریکا را نام برده و چه مشکلاتی دارد

○ سازمان ملل متحد*

○ نیویورک-مجسمه آزادی

○ خیابانی در نیویورک

چرا کشورهای آمریکای لاتین کشورهای پیشرفته‌ای نیستند؟

اقتصاد آمریکای لاتین چگونه است

مرکز اصلی سازمان ملل متحد و همچنین مجسمه آزادی (نماد ایالات متحده آمریکا) در نیویورک واقع شده است.

اقتصاد آمریکای لاتین: آمریکای لاتین (آمریکای جنوبی و مرکزی) از نظر منابع طبیعی و ذخایر معدنی بسیار غنی است اما کشورهای آمریکای لاتین به دلایل مختلف نتوانسته‌اند به پیشرفت‌های صنعتی در حد آمریکای شمالی دست یابند. استعمار از یک سو و حکومت‌های وابسته به بیگانه و استبدادی در این کشورها از مهم‌ترین این دلایل هستند. این کشورها اغلب تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و صنعتی و محصولات کشاورزی هستند و چندان اوضاع اقتصادی خوبی ندارند. کشورهای چون آرژانتین، برزیل و کوبا در آمریکای لاتین، بزرگترین تولیدکننده و صادرکننده محصولات استوایی نظیر قهوه و نیشکر هستند. مهم‌ترین محصولات آمریکای لاتین را نام برده و در چه کشورهایی هستند

○ مزارع نیشکر، کوبا

○ برزیل در سال‌های اخیر، یک سوم قهوه جهان را تولید کرده است.

در آمریکای لاتین، کشورهای برزیل، آرژانتین، و زونلا و کلمبیا وضعیت اقتصادی بهتری دارند. برخی کشورهای

آمریکای مرکزی که جزیره‌ای هستند، از راه گردشگری، درآمد خوبی کسب می‌کنند.

مهمترین مراکز گردشگری در آمریکا را بنویسید

گردشگری

قاره آمریکا به دلیل تنوع بسیار زیاد محیطی و داشتن غارها، آبشارها، سواحل، جنگل‌ها و رودها، جاذبه‌های گردشگری طبیعی بسیار زیادی دارد و مراکز تفریحی، پارک‌ها و موزه‌های حیات وحش در کشورهای این قاره، فراوان‌اند. موزه‌ها، کاخ‌ها، مراکز خرید و نمایشگاه‌ها نیز گردشگران زیادی را از سراسر دنیا به خود جذب می‌کنند.

ریودزانیرو، برزیل

فعالیت

- ۴- همفکری کنید و به طور گروهی با ترسیم یک جدول مقایسه‌ای، مختصراً پاسخ دهید.
 - الف) آمریکای شمالی و جنوبی از نظر ویژگی‌های طبیعی چه شباهت‌هایی دارند؟ چه تفاوت‌هایی دارند؟
 - ب) آمریکای شمالی و جنوبی از نظر دین، زبان و فرهنگ چه تفاوت‌هایی دارند؟
 - پ) آمریکای شمالی و جنوبی از نظر اقتصادی چه تفاوت عمده‌ای دارند؟
- ۵- دو کشور وسیع قاره آمریکای شمالی کدام‌اند؟ چند کشور از آمریکای مرکزی و جنوبی نام ببرید.
- ۶- فکر کنید تصویر شماره (۱) کدام جاذبه گردشگری آمریکا را نشان می‌دهد.
- ۷- به نظر شما مهاجرت متخصصان و دانشمندان یک کشور به کشور دیگر، چه نتایج و پیامدهایی برای دو کشور مبدأ و مقصد دارد؟
- ۸- آمریکا امروز مبلغی حدود پانزده هزار میلیارد دلار بدهکار است. بسیاری از نیروهای نظامی آمریکا نیز به شدت افسرده، سردرگم و مردد هستند. به صورت گروهی بحث و همفکری کنید که این افول و مشکلات آمریکا در سال‌های اخیر، از چه عواملی می‌تواند سرچشمه گرفته باشد؟